

Forslag

til

Lov om oprettelse af et hovedstadsråd.

Fremsat den 10. februar 1972 af *Niels Helveg Petersen, Dahlgaard, Samuelsen, Skovmand og Valbak.*

Kapitel 1.

Hovedstadsrådets nedsættelse.

§ 1. For hovedstadsområdet, der omfatter Københavns og Frederiksberg kommuner samt Københavns, Frederiksberg og Roskilde amtskommuner, udpeges der af Københavns borgerrepræsentation, Frederiksberg kommunalbestyrelse og Københavns, Frederiksberg og Roskilde amtsråd blandt medlemmerne af henholdsvis Københavns borgerrepræsentation og magistrat, Frederiksberg kommunalbestyrelse og de 3 amtsråd et fælles råd, hovedstadsrådet, der skal varetage de i kapitel 3-8 nævnte fællesopgaver.

§ 2. Til hovedstadsrådet udpeges 37 medlemmer.

Stk. 2. De i § 1 nævnte 5 områders andel af hovedstadsrådets medlemspladser fastsættes af indenrigsministeriet umiddelbart forud for de kommunale valg på grundlag af de senest offentliggjorte registerfolketal i de 5 områder. Det samlede folketal for de 5 områder divideres med et tal svarende til hovedstadsrådets mandattal. Med det herved fremkomne tal divideres de 5 områders folketal, og ved denne beregning udfindes det, hvor mange af de nævnte mandater hvert område i forhold til folketal er berettiget til. Hvis de ved divisionen fremkomne kvotienter ikke er hele tal og derfor, når brøkerne bortkastes, tilsammen ikke giver det hele antal mandater, forhøjes de største brøker, indtil antallet er nået (den største brøks metode).

Stk. 3. Snarest efter afholdelse af valg til de i § 1 nævnte 5 kommunalbestyrelser og

amtsråd beregner indenrigsministeriet de enkelte partiers samlede repræsentation i hovedstadsrådet. Indenrigsministeriet opgør, hvor mange stemmer der ved de nævnte valg inden for det samlede hovedstadsområde er faldet på hvert af de partier, der har opnået repræsentation i de 5 kommunalbestyrelser og amtsråd. Det samlede stemmetal for disse partier divideres med et tal svarende til hovedstadsrådets mandattal. Med det herved fremkomne tal divideres partiernes stemmetal, og ved denne beregning udfindes det, hvor mange af de nævnte mandater hvert parti i forhold til stemmetal er berettiget til. Hvis de ved divisionen fremkomne kvotienter ikke er hele tal og derfor, når brøkerne bortkastes, tilsammen ikke giver det hele antal mandater, forhøjes de største brøker, indtil antallet er nået (den største brøks metode).

§ 3. Fordelingen af de 37 mandater i hovedstadsområdet på partier og områder foretages af indenrigsministeriet og sker på følgende måde: For hvert af de partier, der ifølge § 2 skal have mandater, opgøres, hvor mange stemmer partiet har fået i hvert af de 5 områder. Hvert af disse stemmetal divideres derpå med tallene 1-4-7-10 osv. Efter de herved fremkomne kvotienter foretages fordelingen af mandaterne således, at den største af kvotienterne giver det parti og det område, den er tilfaldet, ret til det første mandat, den næststørste kvotient giver det parti og det område, den er tilfaldet, ret til det andet mandat og så fremdeles. Når et parti eller et område har fået det antal mandater, som det skal have, jfr. § 2, kommer partiet eller området ikke videre i betragt-

ning ved fordelingen, men denne foretages da for de øvrige partier og for de andre områder, indtil samtlige mandater er fordelt.

Stk. 2. Hvis et parti, der i henhold til § 2 er berettiget til mandater i hovedstadsrådet, ikke er repræsenteret i den eller de af de 5 kommunalbestyrelser og amtsråd, som efter foranstående bestemmelse skulle udpege partiets repræsentanter til hovedstadsrådet, bliver de partiet tilkommende mandater forlods at tildele partiet i de områder, hvor partiet er repræsenteret, og i rækkefølge efter partiets kvotienter.

§ 4. På grundlag af den således beregnede mandatfordeling, hvorom indenrigsministeriet giver de 5 kommunalbestyrelser og amtsråd underretning, udpeger de repræsentationsberettigede partigrupper i de 5 råd på rådernes konstituerende møde de medlemmer, der skal repræsentere gruppen i hovedstadsrådet, samt — så vidt gruppens medlemstal rækker — en stedfortræder for hver af disse.

Stk. 2. Meddelelse om, hvem der er udpeget, gives straks indenrigsministeriet og det afgående hovedstadsråds formand.

§ 5. Medlemmerne af hovedstadsrådet udpeges for en fireårig periode, der er sammenfaldende med valgperioden for de kommunale og amtskommunale valg, og samtlige medlemmer afgår samtidig. Medlemmernes mandater bortfalder dog i intet tilfælde, før nyudpegning af medlemmer til hovedstadsrådet har fundet sted.

Stk. 2. Såfremt et medlem af hovedstadsrådet ophører med at beklæde det til grund for hans udpegning liggende hverv som medlem af en af de 5 kommunalbestyrelser og amtsråd, bortfalder hans mandat i hovedstadsrådet samtidig.

§ 6. Har nogen været medlem af hovedstadsrådet i 8 år eller derover, er han ikke pligtig at lade sig genudpege før efter udløbet af 2 efter hinanden følgende funktionsperioder; ligeledes kan den, der er fyldt 60 år, undslå sig for at lade sig udpege. Endelig er den, der er valgt til borgmester i en kommune eller amtskommune eller som formand for Københavns borgerrepræsentation, berettiget til at nægte at lade sig udpege. I

øvrigt er ethvert medlem af Københavns borgerrepræsentation og magistrat, Frederiksberg kommunalbestyrelse og Københavns, Frederiksborg og Roskilde amtsråd pligtig at lade sig udpege.

Stk. 2. Hovedstadsrådet kan efter andragende fritage den, der ifølge sin helbredstilstand, forretninger og lignende har en skellig grund til at ønske sig fritaget for medlemskabet af hovedstadsrådet.

§ 7. Når et medlem har forfald i mindst 2 måneder, indkalder hovedstadsrådet stedfortræderen til midlertidigt at tage sæde i hovedstadsrådet. Er der ikke udpeget nogen stedfortræder, indkaldes vedkommendes stedfortræder i kommunalbestyrelsen/amtsrådet til midlertidigt at tage sæde i hovedstadsrådet.

Stk. 2. Når et medlem af hovedstadsrådet fritages for sit medlemskab af rådet, dør eller udtræder af den kommunalbestyrelse eller det amtsråd, hvorfra han er udpeget til hovedstadsrådet, besættes den ledigblevne plads i hovedstadsrådet af den gruppe, der har udpeget den pågældende. Kan den ledige plads i hovedstadsrådet ikke besættes med et medlem af gruppen, skal gruppens repræsentant i hovedstadsrådet udpeges blandt gruppens stedfortrædere til kommunalbestyrelsen/amtsråded.

§ 8. Det afgående hovedstadsråds formand indkalder de udpegede medlemmer af det nye hovedstadsråd til rådets konstituerende møde straks efter modtagelsen af meddelelsen om den stedfundne udpegelse af medlemmer til hovedstadsrådet.

Stk. 2. På det konstituerende møde vælger hovedstadsrådet sin formand blandt sine medlemmer. Valget ledes af det medlem, der længst har været medlem af en af de 5 kommunalbestyrelser/amtsråd, eller, hvis flere har været medlem lige længe, af den ældste af disse. Valget har gyldighed for hovedstadsrådets funktionsperiode.

Stk. 3. Valg af formanden sker i øvrigt efter de i § 6, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse indeholdte bestemmelser.

Stk. 4. Så snart valget af formand har fundet sted, vælger hovedstadsrådet blandt sine medlemmer en næstformand til at fungere i formandens forfald. Valget ledes af den nyvalgte formand eller i hans forfald af det

medlem, der har ledet formandsvalget, og foregår i øvrigt efter samme regler som dette.

Stk. 5. Hovedstadsrådets formand kan ikke samtidig være borgmester i en kommune eller amtskommune eller formand for Københavns borgerrepræsentation.

Kapitel 2.

Hovedstadsrådets forretningsgang.

§ 9. Hovedstadsrådet træffer beslutning om, når og hvor rådets ordinære møder skal afholdes, og der udstedes i begyndelsen af hvert regnskabsår bekendtgørelse herom.

§ 10. Hovedstadsrådet er beslutningsdygtigt, når mindst halvdelen af medlemmerne er til stede.

Stk. 2. Beslutninger træffes ved stemmeflerhed, hvor intet andet særligt er bestemt.

Stk. 3. En sags vedtagelse kræver kun én behandling i rådet, hvor intet andet særligt er bestemt.

Stk. 4. Hovedstadsrådets beslutninger indføres i en beslutningsprotokol, der efter hvert møde underskrives af de medlemmer, der har deltaget i mødet. Ethvert af disse medlemmer kan forlange sin afvigende mening kort tilført beslutningsprotokollen.

§ 11. Hovedstadsrådet kan nedsætte udvalg til varetagelse af bestemte hverv eller til udførelse af forberedende eller rådgivende funktioner for rådet.

Stk. 2. Udvalgenes medlemmer udpeges i mangel af enighed efter forholdstal, jfr. § 24, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse.

§ 12. Hovedstadsrådet vedtager selv sin forretningsorden, herunder de nærmere regler om indkaldelse af rådets møder, om indkaldelse af stedfortrædere, om nedsættelse af udvalg m. v.

§ 13. Formanden drager omsorg for udførelsen af hovedstadsrådets beslutninger. Han kan på rådets vegne afgøre almindelige løbende sager, der ikke tåler opsættelse eller ikke giver anledning til tvivl.

§ 14. Hovedstadsrådet træffer beslutning om etablering af fornøden administrativ og teknisk bistand. Hovedstadsrådet ansætter herunder de fornødne medarbejdere, idet

bestemmelsen i den kommunale styrelseslovs § 67 dog finder tilsvarende anvendelse, for så vidt angår løn og ansættelsesvilkår for det nævnte personale. Hovedstadsrådet træffer endvidere beslutning om leje eller køb af de nødvendige lokaliteter til udførelsen af hovedstadsrådets funktioner.

§ 15. Formanden har den daglige ledelse af hovedstadsrådets administration, idet de nærmere regler herom fastsættes i rådets forretningsorden.

Kapitel 3.

Regionsplanlægning.

§ 16. Hovedstadsrådet har til opgave at forestå en kontinuerlig, langsigtet og sammenfattende fysisk planlægning for hovedstadsområdet (regionsplanlægning).

§ 17. Regionsplanlægningen skal udføres under anlæggelse af en helhedsvurdering af den ønskelige befolknings- og erhvervsudvikling i hovedstadsområdet.

Stk. 2. Regionsplanen angiver i store træk rammerne for den udfyldende kommunale og amtskommunale planlægning ved at fastsætte retningslinier for

1) arealanvendelsen i hovedstadsområdet, herunder navnlig retningslinier for fordelingen af den samlede fremtidige byvækst på de enkelte dele af området, for beliggenheden af overordnede centre, større tekniske anlæg og større offentlige institutioner og for fastlæggelsen af arealer til fritidsformål, herunder sommerhus- og kolonihaveområder,

2) tidsfølgen såvel for udbygningen af byzonerne som for byfornyelsen i de eksisterende bysamfund,

3) områdets trafikbetjening, vandforsyning og spildevandsafledning samt for områdets forsyning med anlæg m. v. til rekreative formål tillige med en angivelse af den tidsfølge, hvori de nødvendige anlæg m. v. skal etableres.

Stk. 3. Regionsplanen kan endvidere indeholde retningslinier for andre forhold, som måtte være af væsentlig betydning for fremme af en hensigtsmæssig by- og bebyggelsesudvikling.

§ 18. Regionsplanen udarbejdes under hensyntagen til foreliggende planer og igangværende planlægning for området eller dele

deraf, såsom den kommunale byplanlægning og sanerings-, byudviklings-, frednings-, trafik-, vandforsynings- og kloakplanlægning, samt under hensyn til kommunernes, amtskommunernes og statens økonomiske langtidspanlægning.

§ 19. Udkast til fredningsplaner forelægges af fredningsplanudvalget for København, Frederiksborg og Roskilde amter til hovedstadsrådets udtalelse, forinden udkastet forelægges til godkendelse af ministeren for kulturelle anliggender.

§ 20. Udarbejdelsen af regionsplanen sker efter forhandling med de amtskommuner, kommuner og statslige myndigheder, hvis interesser berøres af planen.

§ 21. Regionsplanen godkendes af boligministeriet.

Stk. 2. Ved boligministeriets godkendelse af regionsplanen eller dele heraf tillægges denne bindende virkning for kommuner og amtskommuner i hovedstadsområdet.

§ 22. Det påhviler hovedstadsrådet at følge udviklingen i hovedstadsområdet og på baggrund af såvel landsplanlægningen som den løbende regionsplanlægning drage omsorg for påkrævet revision af regionsplanen.

§ 23. Byudviklingsudvalgene inden for hovedstadsområdet ophæves. Amtsrådene meddeler tilladelser i henhold til § 9, jfr. §§ 6-8, i by- og landzonenloven efter nærmere retningslinier fastsat af hovedstadsrådet, og således at hovedstadsrådet kan forlange at overtage afgørelsen i sager af regional betydning.

§ 24. Forinden der træffes beslutning om placeringen af større offentlige anlæg og institutioner af planlægningsmæssig betydning for hovedstadsområdet, påhviler det vedkommende statslige, amtskommunale, kommunale eller koncessionerede myndighed at forelægge sagen for hovedstadsrådet til udtalelse.

Stk. 2. For så vidt angår hovedstadsrådets fremtidige sygehuse, skal der ved fastlæggelsen af sygehusenes placering tages hensyn til en for området udarbejdet fælles sygehusplan.

Kapitel 4.

Den kommunale planlægning.

§ 25. Efter boligministeriets godkendelse af en regionsplan påhviler det de enkelte kommunalbestyrelser at tilvejebringe forslag til oversigtsplaner (dispositionsplaner) for de enkelte kommuner i overensstemmelse med de i regionsplanen indeholdte retningslinier. Allerede udarbejdede oversigtsplaner (dispositionsplaner) optages til revision i fornødent omfang. Forslag til oversigtsplaner (dispositionsplaner) godkendes af hovedstadsrådet.

Stk. 2. Unnlader en kommunalbestyrelse at opfylde sin pligt til at tilvejebringe en sådan oversigtsplan (dispositionsplan) inden for en af hovedstadsrådet fastsat frist, kan rådet på kommunens bekostning foranledige tilvejebragt en for vedkommende kommune bindende oversigtsplan (dispositionsplan). Boligministeriets tilsvarende beføjelser i henhold til byplanlovens § 1, stk. 6-8, bortfalder, for så vidt angår hovedstadsområdet.

§ 26. Efter hovedstadsrådets godkendelse af en oversigtsplan (dispositionsplan) meddeler hovedstadsrådet godkendelse af kommunale detailbyplaner (byplanvedtægter, byggeområdefastlæggelse i bygningsvedtægter m. v.) i det omfang, sådanne bestemmelser ifølge lovgivningen skal godkendes af en overordnet myndighed.

Stk. 2. Unnlader en kommunalbestyrelse at udarbejde de i lovgivningen foreskrevne detailplaner (byplanvedtægter, byggeområdefastlæggelse i bygningsvedtægter m. v.) eller sådanne detailplaner, som det af hovedstadsrådet er pålagt kommunerne at udarbejde til udfyldelse af regionsplanen, kan hovedstadsrådet på kommunens bekostning foranledige disse detailplaner udarbejdet og i fornødent omfang bringe de i planerne omhandlede anlæg til udførelse. Boligministeriets tilsvarende beføjelse i henhold til byplanlovens § 1, stk. 6-8, bortfalder, for så vidt angår hovedstadsområdet.

§ 27. Hovedstadsrådet kan selv overtage eller deltage i et samarbejde med kommunerne om udformningen af den til kommunerne henlagte planlægning i tilfælde, hvor flere kommuner omfattes eller berøres af en i regionsplanen fastlagt større samlet bydannelse.

§ 28. Hovedstadsrådet yder kommunerne rådgivning ved udarbejdelsen af de kommunale planer til opfyldelse af de i regionsplanen indeholdte retningslinier og medvirker ved samordningen af kommunernes detailplanlægning.

§ 29. For at forhindre en ud fra regionsplanmæssige hensyn uønsket udvikling inden for byzoner eller for at sikre overholdelsen af den tidsfølge for byzonernes udbygning, der er fastlagt i en godkendt regionsplan, kan hovedstadsrådet pålægge en kommunalbestyrelse i hovedstadsområdet indtil videre ikke at investere i byggemodning inden for nærmere afgrænsede områder. Sådanne pålæg skal i videst muligt omfang gives i forbindelse med udarbejdelsen af regionsplanen og fremgå af denne.

§ 30. Påbud m. v., som hovedstadsrådet meddeler en kommune i henhold til foranstående paragraffer, herunder beslutning om overtagelse af den kommunale planlægning i henhold til § 27, kan af vedkommende kommunalbestyrelse påklages til boligministeriet.

Stk. 2. Ved påbud om udførelse af de i detailplanen omhandlede anlæg giver hovedstadsrådet samtidig tilsagn om tilskud eller lån til realiseringen heraf, jfr. § 31, i det omfang den berørte kommunes økonomiske forhold måtte nødvendiggøre det.

§ 31. Af den i kapitel 9 omhandlede investeringsfond kan hovedstadsrådet yde tilskud eller lån til kommunerne til følgende formål:

- 1) Erhvervelse af arealer samt bygge- og bymodning i områder, der ud fra et helhedssynspunkt for hovedstadsområdet bør udvikles, hvad enten dette sker som led i de enkelte kommuners bymæssige udvikling eller i forbindelse med gennemførelse af større samlede udviklingsprojekter, hvori flere kommuner er involveret.
- 2) Foranstaltninger til sikring af befolkningens fritidsliv, herunder erhvervelse og indretning af rekreative områder i overensstemmelse med regionsplanens nærmere anvisning.
- 3) Gennemførelse af sanerings- og andre byfornyelsesforanstaltninger af betydning for hovedstadsområdet som helhed.

Kapitel 5.

Det overordnede vejnet og den kollektive trafik.

§ 32. Hovedstadsrådet varetager den for en effektiv trafikbetjening af det samlede hovedstadsområde fornødne koordinering af planlægningen og af udbygningen af de faste trafik anlæg i området i det omfang, disse opgaver ikke varetages af staten, og skal forestå den bedst mulige samordning af områdets kollektive nærtrafik.

§ 33. Hovedstadsrådet udarbejder dels en plan for områdets overordnede, ikke statslige vejnet, dels en plan for udbygningen af områdets kollektive nærtrafiknet. Ved planernes udarbejdelse påhviler det hovedstadsrådet at foretage en samlet vurdering dels af områdets fremtidige trafikbehov under hensyntagen til den i regionsplanlægningen forudsatte befolknings- og erhvervsudvikling, dels af, i hvilket indbyrdes forhold udbygningen af trafik anlæggene for henholdsvis den kollektive og den individuelle trafik bør fremmes.

Planlægning og udbygning af det overordnede vejnet.

§ 34. I den for området udarbejdede plan for de overordnede, ikke statslige veje fastsætter hovedstadsrådet efter forhandling med de statslige og kommunale samt københavnske og frederiksbergske vejmyndigheder linieføringen for det overordnede vejnet i området samt tidsfølgen for etableringen af de enkelte vejstrækninger.

§ 35. Planen for det overordnede vejnet udformes under fornøden hensyntagen til planlægningen af det vejnet, der administreres af staten, og til det lokale vejnet, der administreres af kommunerne.

Stk. 2. For yderligere at sikre en koordineret vejplanlægning skal der, forinden der træffes beslutning om detailprojektering eller anlæg af en statsvejstrækning i hovedstadsområdet, gives hovedstadsrådet adgang til at udtale sig om hensigtsmæssigheden af den påtænkte vejføring, om slutningerne til det overordnede vejnet i området og om den ønskelige prioritering i tidsmæssig henseende af den pågældende statsvejstrækning i forhold til andre statsvejstrækninger i hovedstadsområdet.

§ 36. På grundlag af den af hovedstadsrådet udarbejdede plan for det overordnede vejnet påhviler det amtskommunerne i området samt Københavns og Frederiksberg kommuner at varetage projekteringen og anlægget af de enkelte vejstrækninger.

Stk. 2. Alle opgaver vedrørende bestyrelsen af det overordnede vejnet, herunder vedligeholdelse og renholdelse, henhører ligeledes under amtskommunerne og Københavns og Frederiksberg kommuner.

§ 37. Efter hovedstadsrådets vedtagelse kan der gennem den i kapitel 9 omhandlede hovedstadsfond helt eller delvis gennemføres en for området fælles finansiering af projekterings- og anlægsudgifter for overordnede vejprojekter, især i sådanne tilfælde, hvor det pågældende vejanlæg er af regional betydning.

Koordinering af den kollektive nærtrafik.

§ 38. Koncessionsmyndigheden i henhold til lov om omnibus- og fragtmandskørsel med motorkøretøjer henlægges for hovedstadsområdet vedkommende til hovedstadsrådet.

§ 39. Efter indstilling fra hovedstadsområdets kommuner og amtskommuner træffer hovedstadsrådet beslutning om, i hvilke tilfælde driften af hovedstadsområdets eksisterende nærtrafikruter (private og offentlige baner og buslinjer) skal søges overtaget af hovedstadsrådet.

Stk. 2. Hovedstadsrådet skal tilstræbe, at driften af samtlige offentlige nærtrafikruter overtages af hovedstadsrådet inden for en frist af 5 år fra hovedstadsrådets nedsættelse.

Stk. 3. Opnås der ikke enighed om overtagelsen af de offentlige nærtrafikruter eller om vilkårene herfor inden den ovenfor fastsatte frist, fastsættes det ved lov, hvorvidt overtagelsen skal finde sted, og i bekræftende fald på hvilke vilkår.

§ 40. Hovedstadsrådet fastsætter den nærmere organisationsform for nærtrafikken.

Stk. 2. Efter overtagelsen af togdriften påhviler det efter anmodning fra hovedstadsrådet generaldirektoratet for statsbanerne at varetage samtlige opgaver ved-

rørende den daglige togdrift på de pågældende nærbanestrækninger på hovedstadsrådets vegne.

Planlægning og udbygning af det kollektive nærtrafiknet.

§ 41. For så vidt angår den fremtidige udbygning af det kollektive nærtrafiknet, påhviler det hovedstadsrådet at udarbejde en plan for nærtrafiknettets linjeføring med angivelse af trafikform (tog, busser eller andre trafikmidler) samt tidsfølgen for etableringen af de enkelte trafiklinjer. I tilslutning til udbygningsplanen udarbejdes en langsigtet investeringsplan for S- og T-banerne.

§ 42. På grundlag af den ovenfor omtalte plan for nærtrafiknettets udbygning påhviler det generaldirektoratet for statsbanerne efter anmodning fra hovedstadsrådet at forestå projekteringen og anlægget af de enkelte S- og T-banestrækninger.

Stk. 2. For så vidt angår den øvrige del af nærtrafiknettet, forestår hovedstadsrådet selv den i trafikplanen fastlagte udbygning.

§ 43. De i forbindelse med udbygningsplanen udarbejdede investeringsplaner for S- og T-banerne forelægges for ministeren for offentlige arbejder til godkendelse, for så vidt angår statens deltagelse i disse investeringsudgifter.

Stk. 2. Den herefter resterende andel af investeringsudgifterne vedrørende S- og T-banerne afholdes af den i kapitel 9 omhandlede hovedstadsfond.

§ 44. Af hovedstadsfonden kan efter hovedstadsrådets nærmere vedtagelse tillige afholdes hovedstadsrådets investeringsudgifter vedrørende den øvrige del af det kollektive nærtrafiknet samt et eventuelt underskud ved driften af de overtagne trafikmidler.

Kapitel 6.

Hovedkloakering og rensningsanlæg.

§ 45. Som et led i regionsplanlægningen udarbejder hovedstadsrådet en samlet plan for områdets spildevandsafledning, hvori der fastlægges retningslinjer dels for etablering af spildevandsafledning i de fremtidige

byudviklingsområder, dels for en effektiv bekæmpelse af spildevandsforureningen inden for hele hovedstadsområdet.

Stk. 2. Udarbejdelsen af planen sker på grundlag af de i regionsplanlægningen forudsatte hovedprincipper for spildevandsafledning og under hensyntagen til foreliggende planer og den igangværende planlægning og udbygning af spildevandsanlæg m. m. i hovedstadsområdet.

Stk. 3. I planen indgår i fornødent omfang en angivelse af tidsfølgen for etablering af spildevandsanlæg.

§ 46. Kommunalbestyrelserne i hovedstadsområdet skal snarest og senest 2 år efter et områdes inddragelse under byzone udarbejde oversigtsplaner for hovedkloakering m. v. af det pågældende område i overensstemmelse med de i regionsplanen fastlagte retningslinier.

Stk. 2. Kommunernes kloakplaner skal godkendes af hovedstadsrådet.

§ 47. Hovedstadsrådet yder vejledning til kommunerne i området med hensyn til udarbejdelse af de kommunale planer vedrørende spildevandsafledning samt medvirker ved den fornødne koordinering af kommunernes rensningsforanstaltninger.

§ 48. Hovedstadsrådet påser, at etablering af spildevandsanlæg finder sted i overensstemmelse med regionsplanen og den særlige kloakplan for området.

§ 49. Hovedstadsrådet kan henstille eller meddele påbud om, at der af én eller flere kommuner i fællesskab iværksættes foranstaltninger til rensning af søer, vandløb samt kystnære dele af søterritoriet, og at der af de berørte kommuner indbringes sag herom for en landvæsenskommission (vandafledningskommissionen).

§ 50. Unnlader en kommunalbestyrelse at efterkomme hovedstadsrådets henstillinger eller påbud om at træffe foranstaltninger til bekæmpelse af konstateret spildevandsforurening, kan hovedstadsrådet for den pågældende kommunes regning lade udarbejde de herfor fornødne planer og indbringe sag herom for en landvæsenskommission (vandafledningskommissionen).

§ 51. Hovedstadsrådet kan som led i planlægningen af nye større bydannelser eller til sikring af en effektiv forureningsbekæmpelse for større, allerede udbyggede områder selv overtage eller deltage i et samarbejde med kommunerne om udarbejdelse af de fornødne planer for spildevandsanlæg samt rejse sag herom for en landvæsenskommission (vandafledningskommissionen) på linie med andre rekvirenter.

52. Er sag om spildevandsafledning inden for hovedstadsområdet rejst for en landvæsenskommission af andre end hovedstadsrådet, og er det foreslåede spildevandsanlæg ikke omfattet af en af hovedstadsrådet godkendt kommunal kloakplan, påhviler det landvæsenskommissionen (vandafledningskommissionen) at indhente en udtalelse fra hovedstadsrådet vedrørende afledningens overensstemmelse med regionsplanlægningen, forinden afgørelse træffes.

§ 53. De amtskommunerne i henhold til vandløbslovgivningen tillagte tilsynsopgaver m. v. vedrørende de offentlige vandløb m. m. berøres ikke af foranstående bestemmelser. Det påhviler dog områdets amtskommuner at foretage indberetning til hovedstadsrådet om, hvilke rensningsopgaver amtsrådet har henstillet til kommunerne at løse, og i hvilken udstrækning kommunerne følger disse henstillinger.

§ 54. Af den under kapitel 9 omhandlede investeringsfond kan der ydes tilskud eller lån til etablering af hovedkloakker og rensningsanlæg i forbindelse med bymæssig bebyggelse af et område eller som led i bekæmpelse af spildevandsforurening af hovedstadsområdet vandområder.

Stk. 2. Sådanne tilskud eller lån ydes fortrinsvis i tilfælde, hvor der ud fra regionale hensyn etableres mere omfattende foranstaltninger til en hensigtsmæssig spildevandsafledning end nødvendigt efter de lokale forhold.

Kapitel 7.

Vandindvinding og vanddistribution.

§ 55. Som et led i regionsplanlægningen udarbejder hovedstadsrådet en samlet plan for hovedstadsrådets vandforsyning, idet

F. t. l. om oprettelse af et hovedstadsråd.

dog vanddistributionen inden for den enkelte kommune planlægges af kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Udarbejdelsen af planen skal ske på grundlag af en prognose for det samlede fremtidige behov for vandforsyning, opstillet ud fra den i regionsplanen forudsatte befolknings- og erhvervsudvikling samt under hensyntagen til den forventede generelle forbrugsstigning.

Stk. 3. Hovedstadsrådet gennemfører samtidig en undersøgelse af de vandmængder, der vil være til rådighed for det samlede områdes vandforsyning, og rådet opstiller en vurdering af, i hvilket omfang det teknisk og økonomisk vil være muligt og hensigtsmæssigt på længere sigt at dække hovedstadsområdets forventede behov gennem vandindvinding inden for området.

Stk. 4. I vandforsyningsplanen fastsættes hovedretningslinierne for, hvorledes de enkelte dele af hovedstadsområdet skal forsynes med vand, hvorledes vandforsyningsanlæggene teknisk skal organiseres og drives, samt hvorfra vandet skal indvindes. Der angives herunder en tidsfølge for etableringen af fremtidige anlæg.

§ 56. Kommunalbestyrelserne i hovedstadsområdet udarbejder efter anvisning fra hovedstadsrådet planer og regler for, hvorledes vanddistributionen i den enkelte kommune skal indrettes, eventuelt helt eller delvis i samarbejde med tilstødende kommuner. Planerne m. v. godkendes af hovedstadsrådet, som tillige kan påbyde kommunalt samarbejde om vanddistributionen.

§ 57. Det er hovedstadsrådets opgave at sikre, at der tilvejebringes de fornødne anlæg til at forsyne området med vand i overensstemmelse med det til enhver tid værende behov. Hovedstadsrådet kan bygge og drive de hertil fornødne anlæg. Den nærmere organisationsform, hvorunder en sådan vandforsyning skal etableres, fastlægges af hovedstadsrådet.

Stk. 2. Hovedstadsrådet leverer vandet til distribution ved kommunernes foranstaltning. Kommunerne varetager selv fordelingen af vandet inden for deres grænser.

§ 58. Hovedstadsrådet overtager alle vandindvindingsrettigheder (indvindingstil-

ladelser), der inden for hovedstadsområdet er tillagt anlæg, som tjener til befolkningens almindelige forsyning med vand. Hovedstadsrådet overtager tillige sådanne indvindingsrettigheder (indvindingstilladelser), der uden for området er tillagt kommunale myndigheder inden for hovedstadsområdet.

§ 59. Hovedstadsrådet er berettiget til uden særlig tilladelse at udnytte alle øvrige forekomster af grund- og overfladevand inden for området i det omfang, udnyttelsen af sådanne forekomster ikke allerede er tillagt private anlæg, der ikke tjener til befolkningens almindelige forsyning med vand, men anvendes i ejerens industrivirksomhed, gartneri m. v.

Stk. 2. Hovedstadsrådet skal forud for beslutningen om udvidelse eller nyetablering af vandforsyningsanlæg indhente udtalelser fra fredningsplanudvalget og sundhedsstyrelsen. Såfremt hovedstadsrådet ikke kan opnå de nævnte myndigheders tilslutning til projektet, skal sagen forelægges til afgørelse ved landvæsenretten.

Stk. 3. Spørgsmål om ekspropriation, pålæg m. v. i forbindelse med hovedstadsrådets oprettelse af vandforsyningsanlæg afgøres af landvæsenretten i overensstemmelse med bestemmelserne i lov om vandforsyning.

Stk. 4. Spørgsmål om erstatning for forandring af grundvandstanden som følge af virksomheden ved et af hovedstadsområdets vandforsyningsanlæg afgøres af landvæsenretten i overensstemmelse med bestemmelserne i lov om vandforsyning.

§ 60. Hovedstadsrådet kan indgive andragende til landvæsenretten om tilladelse til vandindvinding uden for hovedstadsområdet. Kommuner inden for hovedstadsområdet kan alene med hovedstadsrådets samtykke indgive andragende til landvæsenretten om tilladelse til vandindvinding uden for hovedstadsområdet. Det samme gælder private, der vil anvende det indvundne vand inden for hovedstadsområdet.

§ 61. Såfremt der rejses sag for landvæsenretten om tildeling eller udvidelse af ret til vandindvinding inden for hovedstadsområdet, kan landvæsenretten alene fremme sagen, efter at hovedstadsrådet har godkendt den pågældende indvinding. Hoved-

stadsrådets afslag på et andragende kan indbringes for indenrigsministeriet.

§ 62. Uanset hovedstadsrådets overtagelse af de bestående indvindingsrettigheder fortsætter de eksisterende kommunale, fælleskommunale og private anlæg den hidtidige produktion og distribution efter de gældende retningslinier, indtil nærmere beslutning træffes af hovedstadsrådet.

§ 63. Hovedstadsrådet kan træffe beslutning om overtagelse af anlæg, der er knyttet til rådets indvindingsrettigheder.

Stk. 2. Hvor en kommunal eller fælleskommunal vandforsyning omfatter flere anlæg, skal hovedstadsrådets overtagelse — medmindre andet aftales — omfatte samtlige disse anlæg. Opnås der ikke enighed mellem hovedstadsrådet på den ene side og vedkommende kommunale eller fælleskommunale myndighed på den anden side om overtagelsen af et kommunalt anlæg eller om vilkårene herfor, fastsættes det ved lov, hvorvidt overtagelsen skal finde sted, og i bekræftende fald på hvilke vilkår.

Stk. 3. For så vidt angår private anlæg eller dele af anlæg, fastsættes de nærmere vilkår for hovedstadsrådets overtagelse — i mangel af frivillig aftale — af landvæsensretten i overensstemmelse med retningslinierne i § 26 i loven om vandforsyning.

§ 64. Hovedstadsrådet kan beslutte indtil videre at lade et bestående vandforsyningsanlæg fortsætte sin virksomhed under den hidtidige ledelse eller pålægge en kommunalbestyrelse at overtage anlæggets ledelse. Hovedstadsrådet skal i så fald fastsætte de nærmere vilkår for anlæggets fortsatte drift, herunder takster, der kan dække anlæggets udgifter.

Stk. 2. Såfremt den hidtidige ledelse af vedkommende vandforsyningsanlæg ikke kan godkende de af hovedstadsrådet fastsatte vilkår, kan den fordrø, at hovedstadsrådet søger det nævnte anlæg overtaget i overensstemmelse med reglerne i § 63, stk. 2 og 3.

§ 65. Hovedstadsrådet kan beslutte, at virksomheden ved et bestående vandforsyningsanlæg skal ophøre. De nærmere be-

stemmelser træffes i mangel af frivillig aftale herom som fastsat i § 63, stk. 2 og 3.

§ 66. Hovedstadsrådets drifts- og investeringsudgifter i forbindelse med de vandforsyningsanlæg, der drives af rådet, skal principielt dækkes gennem den for leverance af vand til kommunerne fastsatte betaling.

Stk. 2. Hovedstadsrådet kan dog vedtage, at investeringsudgiften til vandforsyningsanlæg afholdes af den i kapitel 9 omhandlede hovedstadsfond.

§ 67. Hovedstadsrådet fastsætter vilkårene for leverance af vand til kommunerne. Hovedstadsrådet skal herunder ved sin takstpolitik tilstræbe, at der efterhånden gennemføres ensartede priser for disse leverancer.

Stk. 2. For kommuner, til hvilke vandet af tekniske grunde ikke uden urimelige omkostninger kan leveres efter måler anbragt ved hovedstadsrådets hovedtransportledninger, ydes en prisreduktion, svarende til det tab, vedkommende kommune kan antages at lide. I mangel af enighed herom mellem vedkommende kommunalbestyrelse og vandforsyningsselskabet fastsættes det skønnede tab af landvæsensretten.

§ 68. Det påhviler kommunalbestyrelsen at sikre, at den lokale distribution af vandet gennemføres i overensstemmelse med de af hovedstadsrådet godkendte planer og regler herfor, jfr. § 56.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen fastsætter prisen for det vand, der ved kommunens foranstaltning leveres til forbrugerne inden for kommunens område.

Stk. 3. Såfremt samme distributionssystem forsyner flere kommuners beboere, fastsættes der i vilkårene for dette kommunale fællesskab nærmere bestemmelse om, hvorledes leveringstaksterne skal beregnes. Kan de pågældende kommunalbestyrelser ikke enes herom, fastsættes bestemmelserne af hovedstadsrådet, idet leveringstaksterne dog skal kunne dække samtlige interesserede kommuners udgifter.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan med henblik på den lokale vanddistribution træffe beslutning om overtagelse af bestående vandledninger m. v. Vilcårene herfor fastsættes ved landvæsensrettens kendelse.

Kapitel 8.

Sygehusvæsenet.

§ 69. Hovedstadsrådet opstiller en overordnet sygehusplan for hovedstadsområdet på grundlag af de af områdets sygehuskommuner udarbejdede planudkast, jfr. § 4, stk. 2, i lov om sygehusvæsenet. I den overordnede sygehusplanlægning skal hovedstadsrådet tage den kapacitet og de funktioner i betragtning, som kan forventes stillet til rådighed for hovedstadsområdets sygehusbetjening af de af staten og private drevne sygehuse i området.

Stk. 2. Hovedstadsrådet kan pålægge sygehuskommunerne inden for en af rådet fastsat frist at fremsende de nævnte planudkast og — i det omfang, udviklingen gør det påkrævet — udkast til revisioner af godkendte planer.

§ 70. Hovedstadsrådet fremsender sygehuskommunernes planudkast og de ændringsforslag til udkastene, som følger af den af rådet opstillede overordnede plan, til indenrigsministeriets godkendelse.

§ 71. Forslag til væsentlige ændringer i de på dette grundlag godkendte sygehusplaner skal forelægges hovedstadsrådet til udtalelse, forinden de fremsendes til indenrigsministeriets godkendelse, jfr. § 4, stk. 3, i lov om sygehusvæsenet.

§ 72. Hovedstadsrådets overordnede sygehusplanlægning skal sikre, at den samlede kapacitet ved hovedstadsområdets kommunale sygehuse sammenlagt med den kapacitet, der ved statslige og private sygehuse står til rådighed for patienter fra området, til enhver tid svarer til hovedstadsområdets anslåede behov, at der ved sygehusenes normering med specialer tilvejebringes en kapacitet for hvert enkelt speciale, der svarer til det samlede anslåede behov for sådan behandling i hele hovedstadsområdet, og at der samtidig ved den geografiske fordeling af specialafdelingerne tages hensyn til størrelsen af det for den enkelte afdeling fornødne patientgrundlag, og at tidsfølgen for opbygningen af nye sygehusenheder og udbygningen (moderniseringen) af bestående enheder tilpasses efter det samlede områdes behov.

Stk. 2. Ved skønnet over hovedstadsområdets fornævnte behov for sygehuskapacitet m. v. skal der tages fornødent hensyn til de landsdelsopgaver, der er og i fremtiden må forventes henlagt til områdets sygehusvæsen.

§ 73. Overenskomster om sygehussamarbejde, som indgås af en eller flere af hovedstadsområdets sygehuskommuner, skal godkendes af hovedstadsrådet.

Kapitel 9.

Finansiering af fællesopgaver inden for hovedstadsområdet.

§ 74. Finansiering dels af økonomisk støtte til udviklings- og byfornyelsesforanstaltninger m. v., som iværksættes af hovedstadsområdets kommuner inden for rammerne af den for området gældende regionsplanlægning, dels af de af hovedstadsrådet overtagne udgifter ved løsningen af fællesopgaver for området, sker gennem en ved hovedstadsrådets foranstaltning etableret særlig fælles finansieringsordning („hovedstadsfonden“).

Fondsmidlernes tilvejebringelse.

§ 75. Hovedstadsfondens midler tilvejebringes ved årlig udskrivning på indbyggerne i hovedstadsområdet, ved renter og afdrag på de lån, der af fondens midler er ydet kommunerne, samt ved lån optaget af hovedstadsrådet med indenrigsministerens samtykke.

Stk. 2. Udskrivningen til hovedstadsfonden sker med en udskrivningsprocent, der fastsættes af hovedstadsrådet for det pågældende kalenderår, og som opkræves som et tillæg til den amtskommunale indkomstskat, respektive den kommunale indkomstskat i Københavns og Frederiksberg kommuner, efter de for den amtskommunale indkomstskat gældende regler.

Stk. 3. Hovedstadsrådet kan ikke uden indenrigsministerens samtykke fastsætte en udskrivningsprocent på mere end 1,25 pct.

Fondsmidlernes anvendelse.

§ 76. Hovedstadsfondens midler kan anvendes til følgende formål:

- 1) Støtte til kommunernes jordopkøb, bygge- og bymodning samt byfornyelse og

lignende inden for regionsplanens rammer, jfr. § 31, samt etablering af hovedkloakker og rensingsanlæg, jfr. § 54.

- 2) Projektering og anlæg af veje af regional betydning, jfr. § 37, udbygning af det kollektive trafiknet og dækning af eventuelt driftsunderskud vedrørende den kollektive nærtrafik, jfr. §§ 43-44, og udbygning af den for hovedstadsområdet fælles vandforsyning, jfr. § 66.

§ 77. Af hovedstadsfondens midler dækkes de med hovedstadsrådets virksomhed forbundne administrationsudgifter.

§ 78. Støtte til kommunale foranstaltninger i medfør af § 76, nr. 1, bevilges af hovedstadsrådet på grundlag af ansøgninger fra kommunerne bilagt det til en nærmere bedømmelse af det udgiftkrævende projekts overensstemmelse med regionsplanen nødvendige materiale.

§ 79. Støtte fra hovedstadsfondens i medfør af § 76, nr. 1, til kommunerne gives fortrinsvis som lån. De nærmere retningslinier for ydelse af støtte og for de betingelser, på hvilke støtten skal gives, fastsættes af ho-

vedstadsrådet med indenrigsministerens godkendelse.

§ 80. Hovedstadsrådet underretter senest 4 uger før det seneste tidspunkt for de kommunale årsbudgetters vedtagelse kommunalbestyrelserne om størrelsen af den støtte, der i det følgende regnskabsår kan ydes af hovedstadsfondens til de enkelte projekter.

Kapitel 10.

Forskellige bestemmelser.

§ 81. Loven træder i kraft den 1. april 1972.

Stk. 2. For perioden indtil det førstkomende kommunale valg fordeles rådets mandater på områder og partier på grundlag af de forud for den 1. april 1972 senest offentliggjorte registerfolketal samt stemmetallene ved kommunalvalget den 3. marts 1970.

Stk. 3. Indenrigsministeren bemyndiges til at træffe bestemmelse om, hvorledes de med hovedstadsrådets administration forbundne udgifter skal afholdes i perioden, indtil disse kan afholdes af hovedstadsfondens midler, jfr. § 77.

Bemærkninger til lovforslaget.

Lovforslaget må ses i sammenhæng med de af forslagsstillerne samtidig fremsatte forslag til lov om kommunal og amtskommunal udligning i hovedstadsområdet og forslag til lov om revision af den kommunale inddeling i Københavns amtsråds-kreds.

Ved lovforslaget, der med visse formelle og redaktionelle ændringer er identisk med hovedstadsreformudvalgets forslag i betænkning af 1971, foreslås oprettet et hovedstadsråd på 37 medlemmer sammensat af repræsentanter for de 3 hovedstadsamter (Frederiksborg, Københavns og Roskilde amter) samt for Københavns og Frederiksberg kommuner. Hovedstadsrådets virksomhed bliver at løse opgaver i forbindelse med regionsplanlægning,

kommunal planlægning, det overordnede vejnet og den kollektive trafik, hovedkloakering og rensingsanlæg, vandindvinding og vanddistribution, sygehusvæsenet samt finansiering af fællesopgaver inden for hovedstadsområdet.

I overensstemmelse med hovedstadsreformudvalgets betænkning er lovens ikrafttrædelsestidspunkt fastsat til 1. april 1972.

Om den nærmere baggrund for lovforslagets fremsættelse og for forslaget indhold henvises dels til den skriftlige tale, som ledsager lovforslagets fremsættelse, dels til de bemærkninger, som er indeholdt i hovedstadsreformudvalgets betænkning af 1971.